

การพัฒนาโมเดลต้นแบบชุมชนมุสลิม

กรุงเทพมหานคร

ด้านการมีส่วนร่วมออกใบอนุญาตจำหน่ายสุราที่สอดคล้องตามจำนวนร้านค้าจำหน่ายสุราในเขตพื้นที่

วัตถุประสงค์และเป้าหมาย



เพื่อสร้างโมเดลชุมชนด้านการมีส่วนร่วมออกใบอนุญาตจำหน่ายสุราที่สอดคล้องตามจำนวนร้านค้าจำหน่ายสุราในเขตพื้นที่

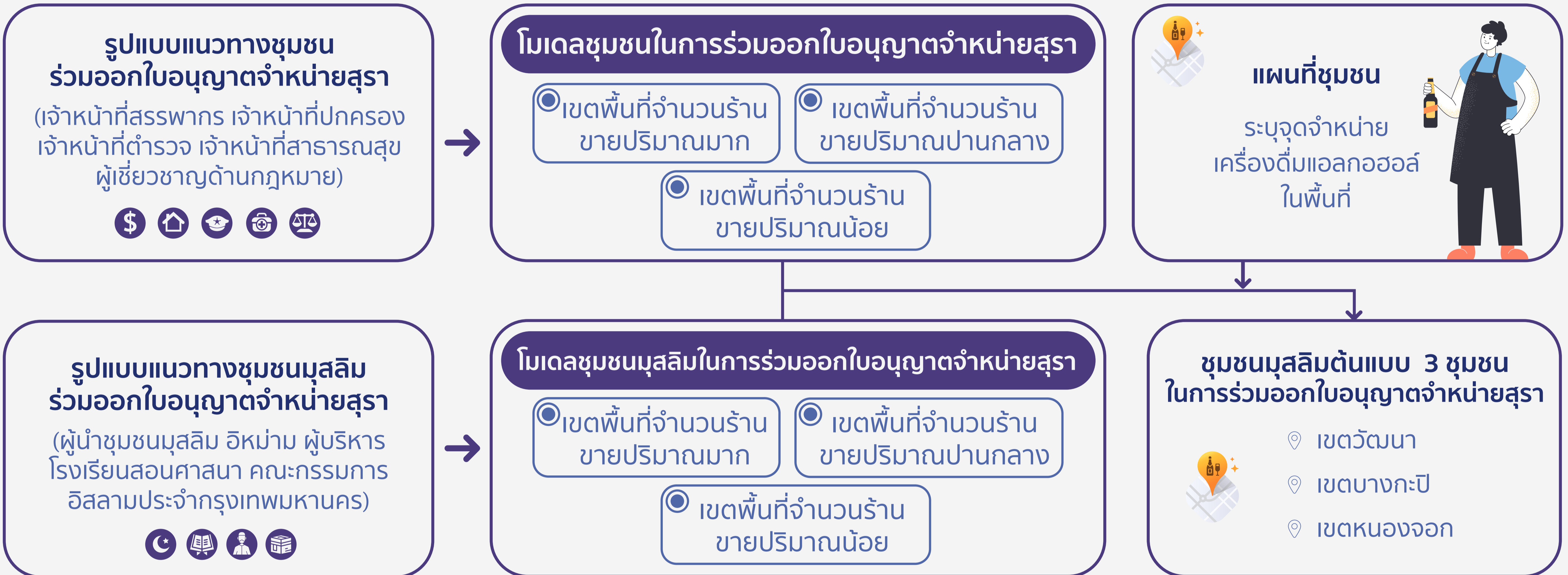


เพื่อพัฒนาโมเดลชุมชนมุสลิม กทม. ด้านการมีส่วนร่วมออกใบอนุญาตจำหน่ายสุรา ที่สอดคล้องตามจำนวนร้านค้าจำหน่ายสุราในเขตพื้นที่

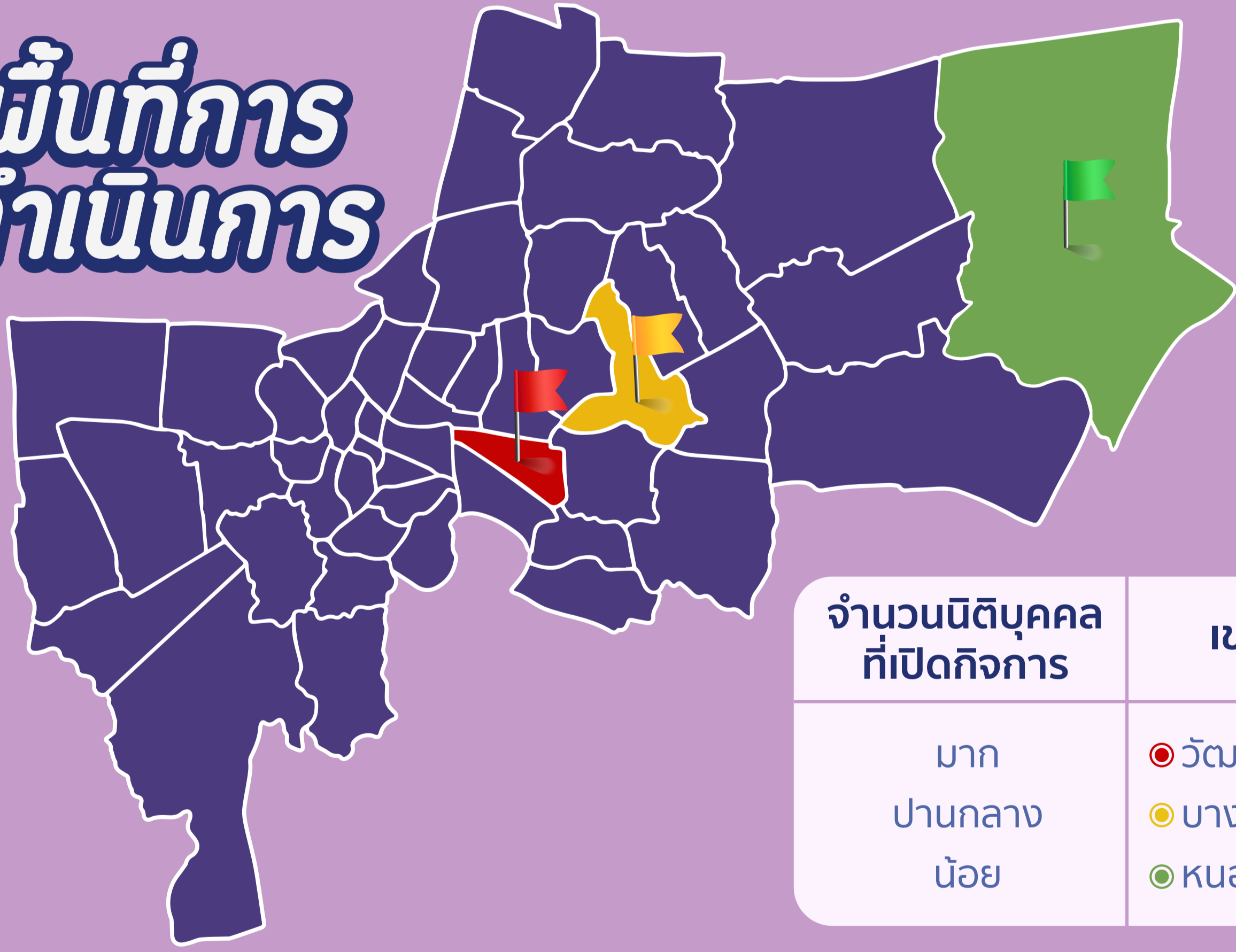


เพื่อทดลองใช้โมเดลกับชุมชนมุสลิม กรุงเทพมหานคร ต้นแบบด้านการมีส่วนร่วมออกใบอนุญาตจำหน่ายสุรา

กรอบแนวคิด และกรอบการดำเนินการ



พื้นที่การดำเนินการ

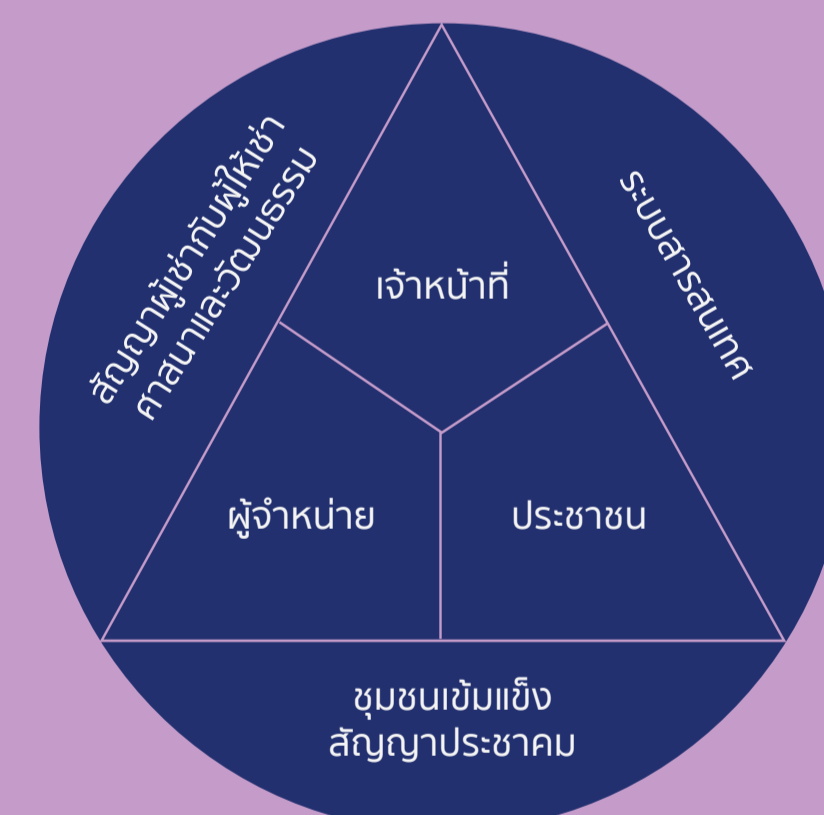


ผลการดำเนินการ

แนวทางในการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการออกใบอนุญาตจำหน่ายสุรา สรุปได้ 4 รูปแบบ ดังนี้

- รูปแบบของหนังสือยินยอม กล่าวคือ ผู้ที่ต้องการยื่นคำขอรับใบอนุญาตจำหน่ายสุรา จะต้องได้รับหนังสือแสดงความยินยอมให้จำหน่ายสุราในชุมชนได้จากคณะกรรมการชุมชน หรือผู้แทนของชุมชน โดยให้หนังสือแสดงความยินยอมดังกล่าว เป็นเอกสารประกอบการยื่น ขอรับใบอนุญาตจำหน่ายสุราที่ได้นำมาขึ้นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจออกใบอนุญาต
- รูปแบบการประชาสัมพันธ์ กล่าวคือ ก่อนที่เจ้าพนักงานของรัฐจะออกใบอนุญาตจำหน่ายสุรา จะต้องให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นการจำหน่ายสุราในชุมชนโดยการทำประชาพิจารณ์ ซึ่งผู้ที่ต้องการจำหน่ายสุราหรือหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ในการออกใบอนุญาตจำหน่ายสุราจะต้องดำเนินการทำประชาพิจารณ์ เพื่อรับฟังความคิดเห็นของคนในชุมชนก่อน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการพิจารณาในการออกใบอนุญาตจำหน่ายสุรา
- รูปแบบการส่งผู้แทนชุมชนเข้าประชุม กล่าวคือ ก่อนที่เจ้าพนักงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ในการออกใบอนุญาตจำหน่ายสุราจะออก ใบอนุญาตจำหน่ายสุราให้แก่ผู้ยื่นคำขอ ให้เจ้าพนักงานเชิญ ผู้แทนชุมชนเข้าประชุมร่วมกับผู้ขอรับใบอนุญาตจำหน่ายสุรา เพื่อรับฟังความคิดเห็นของแต่ละฝ่าย เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาประกอบการพิจารณาออกใบอนุญาตจำหน่ายสุรา
- รูปแบบของการส่งเจ้าพนักงานของรัฐลงพื้นที่เพื่อขอความคิดเห็นของชุมชน กล่าวคือ เมื่อได้มีการยื่นคำขอรับใบอนุญาตจำหน่ายสุราให้เจ้าพนักงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ในการออกใบอนุญาตจำหน่ายสุรา ลงพื้นที่เพื่อดูสภาพแวดล้อมโดยรวมของชุมชน และสอบถามความคิดเห็นของคนในชุมชน โดยเฉพาะผู้ที่อาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับร้านค้าที่ขอใบอนุญาตจำหน่ายสุรา เพื่อให้ทราบถึงความคิดเห็นของคนในชุมชนเกี่ยวกับการจำหน่ายสุราในชุมชน ก่อนการออกใบอนุญาตจำหน่ายสุรา

โมเดลต้นแบบชุมชนมุสลิม กรุงเทพมหานคร ด้านการมีส่วนร่วมออกใบอนุญาตจำหน่ายสุราที่สอดคล้องตามจำนวนร้านค้าจำหน่ายสุราในเขตพื้นที่



ความสัมพันธ์ของการออกใบอนุญาตฯ ในมุมมองของชุมชน ควรเน้นการดำเนินการ ภายในชุมชนให้เกิดความเข้มแข็ง เป็นหลักโดยใช้หลักทางศาสนาอิสลามเป็นแนวทางหลักทั้งนี้ การดำเนินการที่เชื่อมโยงกับเจ้าหน้าที่ที่ออกใบอนุญาตฯ ยังไม่มีการนำปฏิบัติไปได้จริง หากกระทำหรือไม่ปฏิบัติแล้ว การสืบสานของเจ้าหน้าที่ที่มีความขัดข้อง เนื่องจากประเด็นทางด้านกฎระเบียบที่ไม่เอื้อ หรือเปิดช่องทางการนำไปปฏิบัติ ซึ่งต้องควรมีการแก้กฎระเบียบก่อน

การพัฒนาโมเดลต้นแบบชุมชนมุสลิม กรุงเทพมหานคร ด้านการมีส่วนร่วมออกใบอนุญาตจำหน่ายสุรา ที่สอดคล้องตามจำนวนร้านค้าจำหน่ายสุราในเขตพื้นที่ มาก ปานกลาง และน้อยตามลำดับ การดำเนินการในการกำกับติดตามการออกใบอนุญาตจำหน่ายสุรา สามารถพัฒนาโมเดลได้ดังภาพ ที่ต้องอาศัยความเข้มแข็งของชุมชน และเจ้าหน้าที่ในการกำกับติดตามการจำหน่ายสุราในชุมชน ด้วยการสร้างพันธะสัญญาระหว่างผู้จำหน่าย พันธะสมาชิกในชุมชนที่เข้มแข็งพร้อมตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงในพื้นที่อยู่เสมอ พันธะเจ้าหน้าที่ในการลงพื้นที่กำกับติดตาม หรือออกใบอนุญาตใหม่ด้วยการนำระบบสารสนเทศเชิงพื้นที่มาใช้กำกับติดตามดูแลอยู่เสมอ ทั้งนี้ด้วยบทบัญญัติทางศาสนาอิสลาม ความเข้มแข็งของการกำกับการใช้พื้นที่เพื่อจำหน่ายสุราจึงเป็นไปด้วยความเข้มงวด ดังจะเห็นได้ในชุมชนที่มีร้านค้าจำหน่ายสุราน้อยมาก หรือแทบจะไม่มี ยกเว้นประชากรแฝง และบุคคลที่นับถือศาสนาอื่น ๆ เป็นผู้เปิดร้านจำหน่ายสุรา

ข้อเสนอแนะ

- เห็นควรให้แก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงการอนุญาตขายสุรา (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2565 ซึ่งเป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เพราะเป็นกฎหมายที่กำหนดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของการออกใบอนุญาตจำหน่ายสุราโดยตรง และมีกระบวนการแก้ไขเพิ่มเติมที่ง่ายและรวดเร็วกว่าการแก้ไขพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ.2560 ดังนี้
- เห็นควรให้แก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงการอนุญาตขายสุรา (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2565 ข้อ 4 วรรคหนึ่ง เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการออกใบอนุญาตจำหน่ายสุรา โดยกำหนดให้เป็นที่ของผู้ขอรับใบอนุญาตจำหน่ายสุราที่จะต้องขอความยินยอมจากคณะกรรมการชุมชน หรือ ผู้แทนชุมชน และนำเอกสารความยินยอมดังกล่าวมาประกอบเป็นเอกสารหลักฐานในการยื่นขอรับใบอนุญาตจำหน่ายสุรา โดยแก้ไขจากข้อ 4 วรรคหนึ่ง เดิม คือ ข้อ 4 ผู้ประสงค์จะขายสุรา ให้ยื่นคำขออนุญาตพร้อมด้วยเอกสารหลักฐาน ตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนดต่อเจ้าพนักงานสรรพสามิต... แก้ไขเพิ่มเติมใหม่ ดังนี้ ข้อ 4 ผู้ประสงค์จะขายสุรา ให้ยื่นคำขออนุญาตพร้อมด้วยเอกสารแสดงความยินยอมของคณะกรรมการชุมชน และเอกสารหลักฐานอื่นตามที่อธิบดีประกาศกำหนดต่อเจ้าพนักงานสรรพสามิต
- เห็นควรให้แก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงการอนุญาตขายสุรา (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2565 ข้อ 6 เพื่อให้เจ้าพนักงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ในการออกใบอนุญาตจำหน่ายสุรา ลงพื้นที่เพื่อดูสภาพแวดล้อมโดยรวมของชุมชน และสอบถามความคิดเห็นของชุมชน ก่อนการออกใบอนุญาตจำหน่ายสุรา โดยเฉพาะผู้ที่อาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับร้านค้าที่ขอรับใบอนุญาตจำหน่ายสุรา โดยแก้ไขจาก ข้อ 6 เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาออกใบอนุญาต เจ้าพนักงานสรรพสามิตอาจตรวจสอบสถานที่ตั้งของสถานประกอบการที่ระบุไว้ในคำขอใบอนุญาตก็ได้... แก้ไขเพิ่มเติมใหม่ ดังนี้ ข้อ 6 เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาออกใบอนุญาต ให้เจ้าพนักงานสรรพสามิตตรวจสอบสถานที่ตั้งของสถานประกอบการที่ระบุไว้ในคำขออนุญาต และสอบถามความคิดเห็นของชุมชน โดยเฉพาะ ผู้ที่อาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับร้านค้าที่ขอรับใบอนุญาตจำหน่ายสุราก่อนการออกใบอนุญาตจำหน่ายสุรา